

УДК 159.9

Шубертій Н.Г.¹ Новотарський М.Є.²

¹ ст. викладач НУ «Запорізька політехніка»

² студ.гр. СН-118 НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВІВ ТА МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕР У РАНЬОМУ ДОРОСЛОМУ ВІЦІ

Упродовж періоду ранньої дорослості в житті людини відбуваються зміни не тільки на фізіологічному і фізичному рівнях, а і в мотиваційній сфері. Доволі часто вони зумовлені соціальними, культурними і звичайно ж віковими особливостями. Перед цілісною особистістю постає необхідність вирішення різних проблем, підґрунтям яких є мотивація до гармонії із собою. Саме тому виникають різноманітні зміни мотиваційної сфери, перед людиною постають нові цілі та завдання, які вона сама прагне здійснити: створення сім'ї, народження і виховання дітей, вибір професійного шляху.

М.В. Савчин виділяє такі мотиваційні (спонукальні) сфери:

1) Мотивація одруження. Утворення сім'ї є передбачуваною подією періоду ранньої дорослості. Більшість молодих людей готова до одруження, однак час його здійснення може бути різним [1, с. 278].

Створення сім'ї дає людині можливість піклуватись, турбуватись, відповідати за когось. Також це є задоволенням другої ланки потреб людини за трикутником А. Маслоу.

Особливо важливим при цьому є поєднання обох мотивів. Розчарування одруженням здебільшого переживають ті молоді люди, які орієнтувалися на свої почуття, нерідко егоїстичні, без необхідної для їх збереження духовної близькості, – стверджує М.В.Савчин [1, с. 278].

2) Мотивація неодруженості. Мотивами вибору самотнього способу життя часто є бажання уникнути проблем у зв'язку з одруженням. Залишаючись самотньою, молода людина не обмежує власної свободи, не переживає розчарування, незадоволення від спілкування з людиною, яка надокучила. [1, с. 279].

3) Мотивація вибору професії. Мотивами професійного вибору можуть бути:

- практичні інтереси (висока зарплата, престиж, кар'єра, умови праці та ін.);
- батьківські настанови. Осіб, котрі в дитинстві перебували в центрі уваги сім'ї, часто в дорослому віці приваблюють професії, що дають змогу контактувати з людьми і відчувати їхню повагу;
- потреба реалізувати власні здібності. Людина обирає ту професію, яка може принести задоволення, сприяти самореалізації її здібностей та інтелекту, особистісному зростанню;
- інтерес до професії, відповідність її темпераменту, характеру, особливостям емоційної сфери особистості тощо;
- суспільний інтерес (вибір професії мотивується уявленнями про її престиж у суспільстві);

- статево-рольові фактори. Жінки рідше, ніж чоловіки, обирають, наприклад, наукову кар'єру, оскільки частіше сумніваються у своїх здібностях до наукової праці. Вони надають перевагу професіям, які або дають їм змогу приділяти достатньо уваги сім'ї, або традиційно жіночі – педагог, лікар, бухгалтер та ін. [1, с. 280].

Зазвичай вищенаведений пункт мотиваційної сфери стабілізується до 25 років. Відбувається глибока усвідомленість вибору професії, створення кар'єри, закладається початок певної стабільності в обраному напрямку роботи.

Мотивація професійної діяльності. Протягом перших 7-10 років трудової діяльності людина усвідомлює правильність чи помилковість обраного професійного шляху. Саме тоді найчастіше відбувається зміна роботи чи спеціальності. Після 33-35 років домінують настрої щодо збереження обраної професії. Спричинене це звиканням людини до роботи, усвідомленням реальних можливостей своєї кар'єри. Однак деякі дорослі прагнуть кардинально змінити своє життя, випробувати себе в новій сфері діяльності[1, с. 281].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Савчин М. В. Вікова психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин, Л. П. Василенко. – 2-ге вид., доповн. - К. : Академ-видав, 2011. – 384 с.